

Justis- og beredskapsdepartementet
PB 8005 Dep.
0030 Oslo

fredag 21. januar 2022

Hørings svar: PSTs etterretningsoppdrag og bruk av åpent tilgjengelig informasjon

Medietilsynet viser til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev datert 7. oktober 2021, med forslag til endringer i politiloven, politiregisterloven og politiregisterforskriften, med utvidet høringsfrist 21.01.22

Vi oppfordrer departementet til å fremover sette opp Medietilsynet som høringsinstans for lovendringer som berører ytringsfriheten.

Som det fremgår av høringsnotatet, åpner den foreslåtte endringen for at PST kan innhente, lagre og analysere «åpent tilgjengelig informasjon» til etterretningsformål. Forslaget er ment å styrke PSTs mandat som en innenriks etterretningsorganisasjon. Åpent tilgjengelig informasjon omfatter nettavisartikler, åpne offentlige registre, åpne diskusjoner i sosiale medier, kommentarfelt og blogger, og inkluderer meningsyttringer underlagt redaksjonelt ansvar. Denne formen for overvåking og lagring av store mengder data representerer noe nytt i politiregisterloven, og må vurderes opp mot inngrep i den grunnlovfestede retten til privatliv (§ 102) og ytringsfriheten (§ 100).

Medietilsynet deler departementets bekymring over en økt grad av polarisering på digitale plattformer, som i noen tilfeller kan føre til radikaliserings og i ytterste konsekvens terroraksjoner. Det er forståelig at mengden informasjon på nettet utløser et ønske om automatiserte løsninger og bruk av maskinlæring for å analysere trusselbildet i Norge og forebygge alvorlige hendelser. Å hente inn data med formål om å analysere et generelt trusselbilde er ikke nødvendigvis et inngrep i ytringsfriheten. Slik forslaget er formulert, er det imidlertid etter Medietilsynets vurdering uklare grenseganger for hva slags informasjon som skal hentes inn, hvordan den skal brukes, mellom etterretning og etterforskning, og hvor det kan åpnes for etterforskning av enkeltpersoner.

En kombinasjon av generell og individuell overvåking, samt uklare definisjoner av hva slags innhold som er «åpent og tilgjengelig», kan slik Medietilsynet ser det, virke nedkjølende på borgeres deltagelse i den offentlige debatten. En slettefrist på hele 15 år kan virke i samme retning. Lovendringen kan dermed oppfattes som et

inngrep i ytringsfriheten, og må da kunne forsvares og begrunnes opp mot ytringsfrihetens begrunnelse i sannhetssøken, demokrati og individets frie meningsdannelse.

Medietilsynets vurdering er at de foreslåtte regelverksendringer medfører en betydelig inngripen i privatlivet og ytringsfriheten, noe som krever en langt mer omfattende begrunnelse enn høringsnotatet legger opp til. Medietilsynet kan derfor ikke støtte forslaget i sin nåværende form.

Internett og sosiale nettverk er viktige plattformer for ytringer og for å tilegne seg informasjon, og har styrket ytringsfriheten for mange brukere. De samme plattformene er også arenaer for ulovlige ytringer og planlegging av ulovlige handlinger, inkludert terroraksjoner. Denne tosidigheten reflekteres i balansegangen mellom statens plikt til å sikre befolkningen mot kriminalitet, terroraksjoner og nasjonale interesser, og plikten til å sikre retten til privatliv og ytringsfrihet. Balansen mellom de to pliktene er ikke statisk, men påvirkes av endringer i trusselbilde og teknologi. Sosiale nettverk og chatterom har gitt en markant økning i negative fellesskap, med økt risiko for ekstreme handlinger.

Departementet forklarer regelverksendringen med behovet for å «følge med» på hva som skjer på internett for å kunne forebygge trusler fra norske statsborgere mot norske mål. Departementet vektet i forslaget statens plikt til å sikre egne borgere høyere enn inngrepet i retten til et privatliv og ytringsfriheten. Et grunnleggende prinsipp ved et slikt inngrep, er at det skal forankres i nasjonal lovgivning. I tillegg stilles det kvalitetskrav om at lovgivningen må være tilstrekkelig klar og forutsigbar. I dette ligger det at en lov som innskrenker borgernes grunnleggende friheter, må være så klart formulert at borgeren lett kan forstå rekkevidden av inngrepet. Jo større inngrepet er, dess strengere må kravet tolkes. I tillegg må et inngrep ha legitime formål og være nødvendig i et demokratisk samfunn. Dette krever en balansert avveining mellom statens interesser og borgernes omkostninger.

Departementet anerkjenner at forslaget «vil kunne gjøre et inngrep» i privatlivet og ytringsfriheten, og at forslaget vil ha en «nedkjølende effekt på ytringsfriheten, ved at den enkelte vil kunne modifisere eller sensurere ytringene sine, eller helt unnlate å ytre seg på internett, på grunn av frykt eller kunnskap om at ytringene vil kunne lagres hos PST. Etter departementets skjønn vil imidlertid dette tiltaket være en grunnleggende forutsetning for at PST skal kunne ivareta oppgaven med å kartlegge trender og utviklingstrekk og utarbeide analyser og etterretningsvurderinger av betydning for bekjempelsen av den alvorlige kriminaliteten som tjenesten har et særskilt ansvar for, herunder for å kunne utarbeide trusselvurderinger innenfor PSTs ansvarsområde. Holdt opp mot dette, og sett hen til sikkerhetsmekanismene som er nærmere beskrevet nedenfor, kan

risikoen for en eventuell nedkjølende effekt etter departementets syn ikke tillegges avgjørende vekt¹.»

Medietilsynet mener at inngrepet i ytringsfriheten er større enn notatet tar høyde for, og at begrunnelsen for regelverksendringene ikke står i forhold til det foreslåtte inngrepet i ytringsfriheten og privatlivet. I Datatilsynets personvernundersøkelse fra 2019/20 oppga hele 16 prosent å ha unnlatt å delta i en debatt i kommentarfelt begrunnet i tvil om politiet, PST eller e-tjenesten har tilgang til informasjonen. Dette sannsynliggjør at konsekvensene av endringene kan bli store for folks deltagelse i det offentlige ordskiftet.

Videre fremstår definisjonen av «åpen og tilgjengelig informasjon» som upresis, og gjør at det er vanskelig å forstå rekkevidden av regelverksendringene og omfanget av datainnsamling. Dette bryter samtidig med det tidligere nevnte kvalitetskravet. Innsamlingen av data om etnisitet, seksuell orientering, politisk tilhørighet, i tillegg til datainnsamling om mindreårige, er i liten grad problematisert.

Ytrings- og informasjonsfriheten er vernet i Grunnloven § 100 og i Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK) artikkel 10. Ytringsfriheten er ikke absolutt, men inngrep i den må kunne forsvares opp mot ytringsfrihetens begrunnelser. EMK artikkel 10 nr. 1 slår fast at enhver har rett til ytringsfrihet, inkludert retten til å meddele opplysninger uten inngrep av offentlig myndighet og uten hensyn til grenser. I bestemmelsen ligger det både en negativ forpliktelse til å ikke gripe inn i ytringsfriheten, og en positiv forpliktelse til å tilrettelegge og sikre borgernes ytringsfrihet. Staten kan begrense ytringsfriheten dersom det skjer for å oppfylle et bestemt formål, inngrepet har hjemmel i lov og er nødvendig i et demokratisk samfunn, jf. artikkel 10 nr. 2. Hensyn som kan begrunne inngrep er knyttet til "den nasjonale sikkerhet, territoriale integritet eller offentlige trygghet, for å forebygge uorden eller kriminalitet, for å beskytte helse eller moral, for å verne andres omdømme eller rettigheter, for å forebygge at fortrolige opplysninger blir røpet, eller for å bevare domstolenes autoritet og upartiskhet". I nødvendighetskriteriet ligger at inngrepet i ytringsfriheten må svare til et tvingende samfunnsmessig behov, og det må stå i forhold til det målet man søker å oppnå veid opp imot inngrepets konsekvenser for ytringsfriheten. Det må også kunne gis en relevant og tilstrekkelig begrunnelse for inngrepet.

Medietilsynet savner en vurdering av om det identifiserte formålet kan oppnås på en mindre inngripende måte. I notatets korte gjennomgang av ulike lands praksis, fremstår det norske forslaget mer inngripende for privatlivet og ytringsfriheten enn de fleste land i Norden, uten en forklaring på om trusselbildet i Norge er vesensforskjellig fra våre naboland.

---

¹ Høringsnotatet, s. 21

Medietilsynet mener at forslaget utgjør et betydelig inngrep i ytringsfriheten, som ikke er forholdsmessig begrunnet utfra fordelene ved regelverksendringene. Det er særlig viktig å skjerme barn og mindreårige fra datainnsamling og algoritmisk sammenstilling av data.

Innsamling av data for analyse og vurdering av trusselbildet er i utgangspunktet ikke ansett som et inngrep i ytringsfriheten, mens generell innsamling og analyse som inkluderer et formål om oppfølging eller etterforskning av enkeltpersoner, vil være et slikt inngrep.

I innledningen i notatet understrekes det «at forslaget ikke vil innebære en generell adgang til å følge med på enkeltpersoners aktivitet på internett», men at det foreslås «å åpne for at de lagrede opplysningene kan brukes i en forebyggende sak og i etterforskningen av straffbare handlinger innenfor PSTs ansvarsområde²». Det vises til PSTs temarapport fra 12. mars 2021: *Dataspill, selfie-jihad og livestreaming av terrorangrep: Hvordan ekstreme digitale nettverk påvirker terrortrusselen i Vesten og Norge*, hvor det pekes på at terrortrusselen hovedsakelig kommer fra enkeltpersoner. Det henvises til terroraksjoner i Norge i 2011 og 2019, hvor det i begge tilfeller var én gjerningsmann som sto bak ugjerningene. Det er stor forskjell på et formål om bedre risikoanalyser og på å bruke denne informasjonen til å overvåke enkeltpersoner. Medietilsynet vil i denne sammenheng påpeke at det er behov for en tydelig formålsbegrensning, og en begrunnelse i lys av hvilke(t) formål regelverksendringene åpner for.

Dersom formålet er å avdekke og hindre lignende angrep, ville det vært relevant å sannsynliggjøre effekten av regelverksendringen opp mot konkrete terrorsaker, for å bedre begrunne overvåking av «åpen og tilgjengelig informasjon» fra majoriteten av norske statsborgere. Hva er den forventede effekten? Slik forslaget er formulert, er det tvetydige grenseganger mellom analyse/etterretning og forebygging/etterforskning, hvor forslagets inngang ser ut til å gå i retning av analyse av et trusselbilde, mens den reviderte loven kan åpne for bruk av etterretningsdata til etterforskningsformål.

PSTs behandlingsgrunnlag, formål og ansvarsområde er beskrevet i forslaget til ny § 65 a, hvor det fremgår at opplysningene «kan brukes til følgende formål:

1. *PSTs etterretningsvirksomhet, jf. politiloven § 17 b fjerde ledd*
2. *opprettelse av eller bruk i forebyggende sak, jf. § 64 tredje ledd nr. 1 bokstav a*
3. *etterforskning av lovbrudd som nevnt i politiloven § 17 b, jf. straffeprosessloven § 224³»*

---

² Høringsnotatet, s 2

³ Høringsnotatet, s 31

Medietilsynets tolkning er at de innsamlede dataene kan brukes til alle de tre delene av PSTs oppdrag, etterretning, forebygging og etterforskning, kun begrenset av sperring og adgangskontroll. Slik sett tar forslaget til orde for en omfattende overvåking, som stiller strengere krav til en begrunnelse enn det høringsnotatet legger opp til.

Vektingen av generell overvåking versus individuell overvåking har tidligere vært behandlet, og fremgår av NOU 2009:15 s. 129, der Metodekontrollutvalget mente at den *«generelle formen for overvåking reiser etter utvalgets oppfatning enda større og mer fundamentale spørsmål i relasjon til de verdier som ligger til grunn for personvernet – individets behov for en privat sfære der det kan utvikles både som menneske og som deltager i demokratiske prosesser – en politiets bruk av skjulte tvangsmidler.»*

Medietilsynet mener departementet bør klargjøre hvilket eller hvilke av PSTs formål innsamling og bruk av data er en del av, og begrunne inngrepene i ytringsfriheten på dette grunnlaget.

Departementet understreker at innsamling og analyse skal begrenses til «åpen og tilgjengelig» informasjon, i «hovedsak informasjon i det digitale rom», definert som «informasjon som er allment tilgjengelig», eksempelvis «nettavisartikler, åpne offentlige registre, åpne diskusjoner i sosiale medier, kommentarfelt, blogger mv.» Dette må forstås som tekst, bilder, lyd og video, med angivelse av etnisitet, religion, seksuell orientering, politisk tilhørighet, helsemessig tilstand, hva vi liker/misliker og en rekke andre parametere. Selv om et innlegg kan fremstå som fragmentert og lite avslørende for personen som publiserer det, kan sammenstilling og automatiserte analyser gi et inngående bilde av en person. Dette gir et uproporsjonalt forhold mellom personen som publiserer og de som analyserer.

Innsamling vil *«bero på om og i hvilken grad det utøves en reell kontroll med tilgangen til nettstedet. Informasjon regnes derfor som åpen selv om det kreves et abonnement eller registrering for å få tilgang, for eksempel et abonnement på en nettavis eller at det må opprettes en bruker på sosiale medier. Når det gjelder data fra sosiale medier, vil dette være offentlig tilgjengelig data som brukere frivillig har lagt ut.»*⁴ Informasjon på det mørke nettet, som ikke er søkbart, defineres som «åpen og tilgjengelig».

Medietilsynet mener definisjonene i større grad må presiseres og avgrenses. Informasjon på det mørke nettet oppfattes ikke som allment tilgjengelig. Dette er ikke et argument for at PST ikke skal undersøke innhold på det mørke nettet, men en illustrasjon på at departementets forståelse av «åpent og tilgjengelig» trolig er avvikende fra befolkningens forståelse, og slik kan stride med kvalitetskravet.

---

⁴ Høringsnotatet, s 22

Skillet mellom hva som oppleves som offentlige og private ytringer er i bevegelse. Et innlegg i en gruppe på Facebook med storfamilien opplevelses mer privat enn et innlegg for venner eller følgere, selv om begge ytringene beskyttes av den samme tilgangskontrollen. En allmenn oppfatning er trolig at et innlegg på Facebook med global personverninnstilling er allment tilgjengelig, men det er uklart om forslaget også inkluderer innlegg delt med venner eller i mindre grupper. I alle tilfeller er det data som brukerne frivillig har lagt ut, men med ulike målgrupper og i noen tilfeller ulike personverninnstillinger. Slike grenseganger bør presiseres bedre i forslaget for å tydeligere avgrense PSTs fullmakter, og sikre at definisjonen av «åpen og tilgjengelig informasjon» i større grad er i samsvar med befolkningens forståelse av hva som ligger åpent. Statlig datainnsamling og analyser av kilder som brukere oppfatter som private, vil trolig oppleves som et betydelig inngrep i personvernet og ytringsfriheten for den enkelte. Dersom PST ønsker tilgang til informasjon befolkningen anser som privat informasjon, må dette redegjøres for og begrunnes på en måte som står i forhold til inngrepets omfang.

I Medietilsynets undersøkelse fra 2021 om kritisk medieforståelse, er befolkningens sårbarhet for bruk av persondata og målrettet markedsføring et tema som skiller seg ut. Hele sju av ti oppgir at de føler seg utsatt for en slik målretting, og mindre enn to av ti føler seg kompetente til å håndtere nettutfordringer innen risikozonen personvern. Dette viser at mange ikke opplever å ha tilstrekkelige verktøy til å håndtere et system hvor personopplysninger samles inn. Det kan tolkes som at brukere av sosiale nettverk er bekymret for at de må avgi personopplysninger for å få tilgang, og at de som poster et innlegg på sosiale nettverk, ønsker større grad av personvern. Dette indikerer at mange nordmenn egentlig ikke ønsker å være så åpne når de poster «åpen og tilgjengelig informasjon».

Det er verdt å minne om at «åpen og tilgjengelig» informasjon har en rekke feilkilder. Ytringer på nett er kontekstuelle og kan være ment ironisk eller humoristisk. De kan være skrevet i et «svakt øyeblikk», og senere slettet. De kan være skrevet av barn som har oppgitt at de er eldre enn de er. En konto kan være hacket, og et innlegg kan publiseres med formål om å skade eller mistenkeliggjøre en person. På det mørke nettet kan det også ligge sensitiv informasjon og persondata som er ulovlig lastet ned og distribuert.

Medietilsynet mener definisjonen av «åpen og tilgjengelig informasjon» må presiseres og avgrenses tydeligere. I tillegg må det gjøres en grundigere risikovurdering av datainnsamling om barn, falsk informasjon eller informasjon som inneholder sensitive opplysninger om andre personer.

Ytringsfriheten gjelder både for redaktørstyrte og ikke-redigerte medier. Medietilsynets problematisering av forslaget gjelder ytringer uavhengig av i hvilket medium ytringen foregår. Dersom PST får anledning til å samle inn data for etterretning, forebygging og etterforskning, slik forslaget legger opp til, gir dette en

stor risiko for nedkjølende effekter for ytringsfriheten. Medietilsynet vil særlig trekke frem overvåking av ytringer som er underlagt redaksjonell kontroll som spesielt uheldig. Redaktørstyrte medier har et sentralt samfunnsoppdrag og er en forutsetning for demokratiet, hvor den undersøkende journalistikken og systemkritikk bidrar til åpenhet og gjennomsiktighet i et demokratisk samfunn.

Redaktørplakaten slår fast at «redaktøren har det personlige og fulle ansvar for mediets innhold». Medieansvarslovens § 6, tredje ledd gir samtidig plikter til å varsle om ulovlig innhold: «*Redaktøren skal tilrettelegge for varsling om ulovlig brukergenerert innhold. Dersom brukergenerert innhold fjernes eller tilgangen til innholdet sperres fordi det anses ulovlig, skal redaktøren så langt det er mulig varsle ytreren og opplyse om klagemuligheter*». Dette gir en god vekting mellom ønsket om en åpen offentlig debatt, parallelt med muligheten for å fjerne ulovlig innhold og samtidig klage på redaktørens beslutning. Det er ikke uproblematisk om PST kan bruke informasjon under en redaktørs juridiske ansvar som rådata til en automatisert sammenstilling med formål om å avdekke terrortrusler.

Det er svært problematisk om en overvåking av redaksjonelle nettsider fører til at færre velger å delta i debatten på redaksjonelle flater. Redaktørstyrte medier er en viktig motvekt til desinformasjon og falske nyheter som spres på uregistrerte plattformer, og trenger særskilt vern.

Medietilsynet er samtidig bekymret for endringsforslagets konsekvenser for kildevernet. Det legges ikke opp til begrensninger i de automatiserte løsningene som skal benyttes, og uten en nærmere presisering må det antas at alt av tilgjengelig data kan sammenstilles. Sammenstilling av informasjon kan gi et svært presist bilde av hvor man er og hvem man er sammen med, og det er nødvendig at kildevernet ikke skal kunne utfordres gjennom et automatisert system. Kildevernet er et grunnleggende prinsipp i et demokratisk samfunn, og særdeles viktig for redaktørstyrte mediers evne til å drive undersøkende journalistikk. Et journalistisk arbeid forutsetter tillit mellom journalist og kilde, uten frykt for at kilden skal bli avslørt. Betydningen av dette vernet fremgår av Høyesteretts avgjørelse i «Rolfssaken» (2015), hvor kildevernet, i en interesseavveining fra retten, ble vurdert som viktigere enn muligheten til å avdekke mulige terroraksjoner⁵.

Medietilsynet mener det er behov for å avklare av hvordan kildevernet kan vernes, og hvordan risikoen for nedkjølingseffekter, særlig for redaktørstyrte medier, kan reduseres.

Forretningsmodellene på sosiale nettverk innebærer at brukerne gir fra seg store mengder persondata i bytte mot gratis tjenester. Dataene brukes til å bygge profiler og selge målrettede annonser. Omkostningene for personvernet er godt dokumentert. Datamengden gjør det mulig å sammenstille dataene til å gi et presist

---

⁵ Rt. 2015 s. 1286

bilde av etnisitet, religion, seksuell orientering, politisk tilhørighet og en rekke andre parametere. Transaksjonen foregår mellom bruker og plattform, og er i økende grad problematisert av sivilsamfunnet, tilsyn og politikere. Plattformene benytter kunstig intelligens for å sannsynlighetsberegne og predikere brukernes adferd opp mot definerte mål, eksempelvis økt engasjement og tidsbruk på et sosialt nettverk.

EU har startet omfattende reguleringsprosesser, med formål om å beskytte brukerne, utjevne konkurranseforhold og demme opp for misbruk av løsninger for kunstig intelligens. Rettsakten for kunstig intelligens⁶ legger opp til en kategorisering av risiko ved bruk av maskinlæring, hvor bruken av KI-løsninger fra politiets og tilsvarende myndigheters side, anses som høyrisiko, hvor det forutsettes gode kontrollmekanismer. Det er i tillegg behov for å gjøre en grundig vurdering opp mot personvernforordningen.

Departementet understreker at det mørke nettet er definert som åpent og tilgjengelig. Her vil det kunne ligge sensitiv informasjon og persondata som er ulovlig lastet ned og distribuert. Disse rådataene blir da bli en del av en automatisert sammenstilling i politiets systemer. Medietilsynet vil også fremheve at i all bruk av kunstig intelligens-løsninger, er det betydelige farer for skjevheter, hvor det er flere eksempler på at systemer diskriminerer i datautvalg og algoritmisk sammenstilling.

Medietilsynet mener det er behov for åpenhet om bruken av kunstig intelligens til å overvåke «åpen og tilgjengelig informasjon», hvor det bør gjøres en egen risikovurdering utfra at politiets bruk av slike løsninger har en svært høy samfunnsmessig risiko.

Medietilsynet støtter departementets konklusjon om at det må etableres gode sikkerhetsmekanismer for å forebygge maktmisbruk, og at det må sikres at EOS-utvalget kan føre tilstrekkelig kontroll med bruken. Det er verdt å merke seg at EOS-utvalget i sitt hørings svar understreker at kontrollen er «stikkprøvebasert og legger ikke opp til en fullstendig gjennomgang av all overvåkingsvirksomhet i PST. Utvalgets eksterne kontroll erstatter ikke den forvaltningsmessige styringen og kontrollen med PST».

Slik forslaget er formulert er det etter Medietilsynets vurdering behov for en klarere avgrensning og tydelig definerte kontrollmekanismer. Overvåking, slik forslaget legger opp til, er svært inngripende opp mot grunnleggende menneskerettigheter. Klare retningslinjer for hvordan og hva slags informasjon som hentes inn, hvor lenge informasjonen lagres, hvordan en KI-løsning sammenstiller dataene og hvordan dataene sikres, er sentrale spørsmål, både i mandatet til PST, men også i et kontrollperspektiv.

---

⁶ https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:e0649735-a372-11eb-9585-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF

Saken om PSTs innsamling av flyselskaperens passasjerlister er et eksempel på behovet for et klart definert formål og kontroll⁷. Innsamlingen ble gjennomgått av EOS-utvalget og nå Spesialenheten for politisaker, etter at Riksadvokaten åpnet for ny etterforskning, og konkluderte med at innsamlingen var et brudd på PSTs tjenesteplikt. Én million passasjerer sto på listene, i underkant av en halv million var norske statsborgere. PST har et svært viktig samfunnsoppdrag, hvor definisjon av hvilke data som hentes inn og en klar avgrensning av bruken, er viktig for å opprettholde tilliten i befolkningen.

Medietilsynet støtter EOS-utvalgets innspill om at utvalgets arbeidsmåte og ressurser ikke står i forhold til omfanget av PSTs overvåking, og at kontrollfunksjonen i større grad må utredes.

Departementet foreslår at opplysningene skal kunne lagres i 15 år, og ber særlig om høringsinstansenes syn på slettefristen. Departementet legger opp til at fristen skal være en lengstefrist, men slår samtidig fast at en plikt til jevnlig vurdering ikke vil "være egnet for opplysningene som behandles etter den nye bestemmelsen". En slik gjennomgang vil ifølge departementet "være svært ressurskrevende, samtidig som man nettopp ikke vil vite om de enkelte opplysningene er nødvendig". Medietilsynet legger derfor til grunn at fristen i realiteten innebærer at store mengder data blir lagret i 15 år.

Medietilsynet presiserer at inngrepet blir større jo lengre opplysningene forblir lagret. Mye kan ha endret seg på 15 år. Personer endrer meninger, data slettes og plattformer legges ned. En lagringstid på 15 år harmonerer derfor dårlig med departementets argumentasjon om at det er tale om "offentlig tilgjengelig informasjon"⁸. Retten til kontradiksjon kan også svekkes dersom enkeltpersoner blir konfrontert med opplysninger de la ut på nett for over ti år siden. En lagringstid på 15 år innebærer også en risiko for at det brukes opplysninger om enkeltpersoner som ble lagt ut da de var mindreårige. Videre øker den lange lagringstiden risikoen for formålsutglidning, noe som igjen kan bidra til en ytterligere nedkjølingseffekt på ytringsfriheten.

Medietilsynet savner en nærmere begrunnelse for lagringstiden, og foreslår at departementet bør vurdere en kortere lagringstid, og heller se på muligheten for å innta unntaksbestemmelser for opplysninger som av særlige grunner er viktig at kan lagres lenger.

Medietilsynet vil avslutningsvis understreke at våre innspill ikke er en vurdering av PSTs behov for regelverksendringer for å gjennomføre sitt oppdrag, men forhold vi mener i større grad må belyses og drøftes for å kunne ta stilling til de foreslåtte endringene. En god balanse av fordeler og ulemper er en forutsetning for å vekte

---

⁷ <https://www.aftenposten.no/norge/i/pWmKpR/spesialenheten-pst-brukte-ulovlig-overvaakingsmetode>

⁸ Høringsnotatet s. 20

statens plikter i å sikre medborgere mot terrorangrep opp mot borgernes grunnleggende rett til privatliv og ytringsfrihet. Medietilsynets oppfatning er at denne balansen bør gjennomgås ytterligere.

Med vennlig hilsen

Mari Velsand
direktør

Hanne Nistad Sekkelsten
avdelingsdirektør for juridisk og regulatorisk avdeling